

Svenskt bistånd mot strömmen

Tokyokonferensen | Miljarder till Afghanistan

Sverige stack ut ur mängden på den internationella konferensen den 8 juli i Tokyo om bistånd till Afghanistan efter trupptillbakadragandet 2014. Tvärt emot den internationella trenden lovar Sverige att öka stödet med 50 procent under 2015 - 2024. Därmed blir Afghanistan det största mottagarlandet av svenskt bistånd.

Text | Carla da Costa Bengtsson

Med en bred politisk uppbackning landar den totala summan på 8,5 miljarder kronor i utvecklingsbistånd för hela tioårsperioden och därutöver kan humanitärt bistånd tillkomma.

Samtidigt lovar världssamfundet att ge 112 miljarder kronor för att stödja landet under transitionsprocessen. Det förväntas täcka de närmaste fem årens finansieringsgap som världsbanken varnat för.

– Utmaningen är att omsätta löftena i åtgärder som förbättrar situationen för civilbefolkningen i Afghanistan, säger Torvald Åkesson, generalsekreterare för SAK.

På initiativ av bland annat Sverige förband sig den Afghanska regeringen i konferensens slutdokument att som krav för stödet främja ekonomisk och demokratisk utveckling, korruptionsbekämpning samt mänskliga rättigheter och då kvinnors rättigheter i synnerhet.

Ökade rapporter om våld

Sedan talibanerna avlägsnades från makten 2001 har kvinnor vunnit tillbaka

grundläggande rättigheter till utbildning, arbete och rösträtt.

Dessa framgångar kommer att förhandlas bort om talibanernas makt åter ökar i landet, hävdar aktivister som menar att det beror på bristande intresse för jämställdhet inom Karzais regering.

Dagarna efter konferensen tar en bilbomb Hanifa Safis liv. Hon var afghansk regionchef för kvinnofrågor i östra Afghanistan och den andra kvinnan på tjänsten som dödats sedan den skapades för tio år sedan.

Samma vecka släpps en video på Youtube som visar en offentlig avrättning av en 22-årig kvinna anklagad för äktenskapsbrott. 150 bybor applåderar och hurrar ”Länge leve Mujaheddin” en benämning på olika muslimska aktivistiska grupperingar som ofta används om talibaner.

Ett antal förgiftningsfall i flickskolor och ökade fall av hedersvåld är andra exempel på hur kvinnors rörelsefrihet och delaktighet i samhället begränsas i takt med att rädsla för hot sprids.

Det är svårt att avgöra om det är våldet i sig eller rapporteringen om våldet mot kvinnor som har ökat men händelserna har skapat stor uppståndelse både i och utanför Afghanistan.

Ann Wilkens är före detta ambassadör i Afghanistan och tidigare ordförande för SAK.

– I utbyte mot det bistånd från enskilda länder och som det internationella samfundet nu har beviljat på tokyokonferensen måste vi våga ställa högre krav på den afghanska regeringen så att kvinnors rättigheter inte kompromissas bort.

Hon är nyligen hemkommen från Af-

ghanistan och aktuell med en studie som i höst kommer att redogöra för i vilken utsträckning Sveriges åtaganden i landet har underlättat för kvinnors ställning och delaktighet.

Parallell konferens

Rädslan att intresset för Afghanistan ska minska efter trupptillbakadragandet är stor. Därför arrangerar afghanska organisationer en parallell konferens i Tokyo, som de menar är den sista chansen att uppmärksamma omvärlden på landets situation.

De vädjar om att få en granskande roll och förutsättningar att rapportera om vidareutvecklingen av de åtaganden som görs i Tokyo. De vill även få till ett trepartsorgan bestående av givarländerna, den afghanska regeringen och civila organisationer som tillsammans ska ansvara för uppföljningen. Förslaget välkomnades muntligen av de afghanska regeringsrepresentanterna.

– Men när SAK tillsammans med den Svenska delegationen kom med ett utkast på hur civilsamhällets granskande roll kan se ut ville de afghanska regeringsrepresentanterna inte ta punkterna skriftligen i slutkommunikén, säger Andreas Stefansson, SAKs landschef. •

Fakta |

Konferensen arrangerades av Japans och Afghanistans regeringar med representanter från 55 länder och 25 internationella organisationer. SAK inbjöds av Svenska UD att ingå i den officiella svenska delegationen.